

5. Kanishevs'kij SM. Naukovo-metodichni ta organizacijni osnovi fizичного samovdoskonalennya studentstva [navch. posib.]. K., 2009. 270 s.
6. Krucovich TYU., Bezverhnya GV. Rekreaciya u fizичnij kul'turi riznih grup naselennya. K., 2010. 248 s.
7. Sajkina EG., Kuz'mina CB. Teoretiko-metodicheskie osnovy zanyatij fitbol-aehtobikoj [ucheb. posob.] SPb., 2011. 122 s.

Цитування на цю статтю:

Базилевич НО, Тонконого ОС. Вплив занять футбол-аеробікою на рівень фізичної підготовленості та функціонального стану студенток. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2019 Січ 29; 31: 3-8.

Відомості про автора:

Базилевич Наталія Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди (Переяслав-Хмельницький, Україна)
e-mail: fnata647@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-2470-5107>

Тонконого Олександр Станіславович – викладач, Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди (Переяслав-Хмельницький, Україна)
e-mail: tonkonog.61@ukt.net
<https://orcid.org/0000-0002-3380-9063>

Information about the author:

Bazylevych Nataliia Oleksandrivna – Candidate of Science (Education), Associate Professor (Ph. D.), Gregory Skovoroda Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University (Pereyaslav-Khmelnytsky, Ukraine)

Tonkonoho Oleksand Stanislavovych – lecturer, Gregory Skovoroda Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University (Pereyaslav-Khmelnytsky, Ukraine)

УДК 796.323.2: 061(100)
doi: 10.15330/fcult.31.8-14

*Лариса Балацька, Валентина Головачук,
Тетяна Григоришина*

АНАЛІЗ НАПРЯМКІВ РОБОТИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІБА

ФІБА – некомерційна організація, що розвиває баскетбол, об'єднуючи широке коло гравців, вболівальників. ФІБА організовує, контролює міжнародні змагання, встановлює правила, регулює відношення між різними членами баскетбольної спільноти. Мета дослідження – проаналізувати напрями роботи ФІБА та особливості системи керування організацією. Методи та організація дослідження. Під час дослідження використано теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичних джерел, історичний, документальний метод. Отримані результати. Встановлено, що період з 2014–2019 рр. розроблена нова стратегія розвитку ФІБА та базується на чотирьох оновлених стратегічних “стовпах” розвитку. Висновки. Оновлені напрями роботи ФІБА включають: новий календар і систему змагань, розвиток баскетболу 3*3; нове управління, підхід до керування; підтримка та розвиток національних федерацій.

Ключова слова: ФІБА, баскетбол, стратегія, розвиток.

Resume. The International Basketball Federation is the world's governing body for basketball. FIBA is a non-profit organization that develops and promotes basketball, uniting a vast basketball community of more than 450 million players and fans. It organizes and controls international competitions, including the FIBA Basketball World Cup, the Women's Basketball World Cup, and the Olympic Basketball Tournament, sets out official rules as well as rules of governing the relationship between the various members of the basketball community. FIBA is the only authority in basketball recognized by the International Olympic Committee (IOC). FIBA has five regional offices that provide direct services to national member federations: Africa, North and South America, Asia, Europe, Oceania. The purpose of the study is to analyze the directions of FIBA work and the peculiarities of the formation of the organization management system. The purpose and organization of the research. During the analysis, we used a theoretical analysis and generalization of scientific and methodological sources, systematization, and the historical and documentary method. The obtained results. It has been established that in the period of 2014–2019, a new strategy for the development of FIBA was developed that

differs from the previous one and is based on four updated strategic “pillars” of development. Conclusions. Analyzing the strategic development plan, four areas have been identified: a new calendar and competition system starting from 2017, which includes a new calendar system and competition and selection for the Olympic Games; basketball development 3*3; a new management and a new approach to managing FIBA; support and development of national federations.

Key words: FIBA, basketball, strategy, development, management, federation.

Постановка проблеми й аналіз результатів останніх досліджень.

Результати вивчення спеціалізованої науково-методичної літератури показали, що ФІБА має віковий досвід, характерні особливості, своє становлення, формування. Міжнародна федерація баскетболу є цілком універсальною, незалежною організацією, що виражає свою діяльність від звичайного аматора до професійного висококваліфікованого спортсмена [5].

Сучасні дослідження мають незначні систематизовані матеріали з питань еволюції правил гри та розвитку суддівства в баскетболі. Окрім цього, майже не висвітлено узагальнення теоретичних аспектів стратегічних цілей, що орієнтовані на організацію роботи ФІБА також можливостей підвищення її ефективності [2].

Мета дослідження – проаналізувати напрямки роботи ФІБА та стратегічні особливості становлення системи керування організацією.

Методи й організація дослідження. Для досягнення поставленої мети використовували адекватні методи дослідження. Такими були: теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичних джерел, систематизація, історичний та документальний метод.

Результати і дискусія. Керуючим органом, що об'єднала 213 національних федерацій, п'ять континентів світу та визначила основні напрямки розвитку світового баскетболу є ФІБА, заснована в червні 1932 р. в Римі. ФІБА включає ряд континентальних організацій: Виконавчий комітет баскетболу Європи і басейну Середземного моря, Зональна комісія з баскетболу країн Азії, Африки, Північної Америки і Бермудських островів, країн Центральної Америки та Карибського моря, Південної Америки, Австралії, та Океанії та Міжнародний Баскетбольний фонд (IBF), заснований в 2008р. і займається соціальною, освітньою, гуманітарною діяльністю ФІБА [4].

Світова федерація баскетболу поширює аматорський баскетбол, контролює його, визначає регламент ігор, тип інвентарів, майданчика, призначає суддів на міжнародні змагання, регламентує перехід гравців і суддів з однієї країни в іншу [6].

На період 2014–2019 рр. була розроблена послідовна стратегія з чіткими цілями і чіткою “дорожньою картою” для здійснення мети.

Федерацією чітко виділені цінності, які представляють основні досягнення баскетболу та направляють роботу у відповідний напрямок, діяльність. ФІБА чітко виділено 10 стратегічних цілей та чотири стратегічних “стовпи” розвитку, що зорієнтовані на всю організацію і її національні федерації (рис. 1).

1. Новий календар і система змагань починаючи з 2017 р.:

- дворічний кваліфікаційний період на Чемпіонат світу з баскетболу з відповідними “вікнами”;
- більше 140 команд, що грають матчі вдома та на виїзді, входять в 32 кваліфікаційні команди для Чемпіонату світу;
- кваліфікація на Олімпійські ігри досягнута в рамках Чемпіонату світу і на відбіркових Олімпійських турнірах;
- Континентальні Кубки відповідатимуть чотирирічному циклу з аналогічною системою “вікон”.

Відповідна система, як аналізують самі організатори проведення, передбачає для нових країн і гравців унікальну можливість виступати в регулярних офіційних іграх, а також використовуючи “вікна” виступати перед своїми вболівальниками вдома.

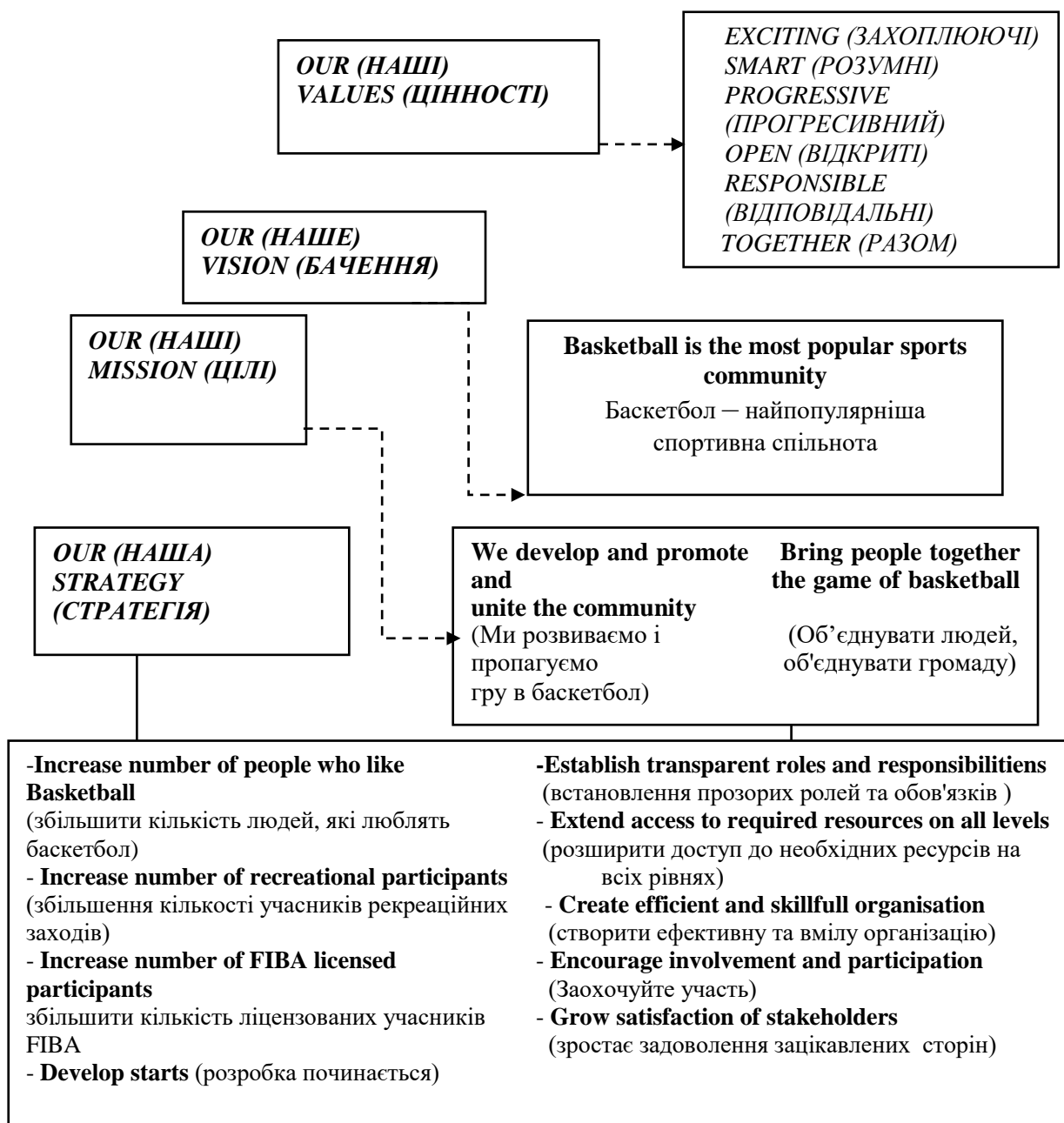

Рис. 1. Стратегія ФІБА. Послідовна стратегія з чіткими цілями та чітко визначеною “дорожньою картою”

Регулярний огляд національний збірних протягом року забезпечує більш широкий огляд і просування в засобах масової інформації, створює синергії з клубними змаганнями і підвищує комерційний потенціал баскетболу.

2. Баскетбол 3*3, визначено в новій стратегічній системі розвитку як “ключовий мотор” розвитку баскетболу. ФІБА створила через інтернет мережу всесвітне онлайн –

товариство, що дозволяє об'єднувати і організовувати ігри з іншими гравцями поблизу, а також реєструватись на турніри і записувати результати своїх ігор [1, 2].

Глобальна мережа від масових до світових турнірів ФІБА 3*3 і Чемпіонатів світу ФІБА 3*3 національних збірних швидко та потужно просунулась великими темпами вперед та отримало олімпійський статус. В результаті баскетбол 3*3 на Олімпійських іграх в Токіо-2020 виступить як окрема олімпійська дисципліна [4].

3. Третій стратегічний “стовп” розвитку належить – *новому управлінню.*

Новий підхід до керування ФІБА передбачає наступні ключові напрямки :

- конгресу дозволено вибирати членів Центральної Ради з представників НБА та гравців;

- створено виконавчий комітет для підвищення гнучкості та ефективності процесів прийняття рішень;

- перетворення зональних відділень і розширення підрозділів ФІБА в регіонах з метою надання більш прямих послуг національним федераціям;

- органи зон створюють стратегії регіонального розвитку в рамках глобальної системи ФІБА.

4. *Розвиток національних федерацій:*

- керівництво ФІБА допомагає кожній національній федерації-члену в повсякденних операціях;

- програма менеджера Академії ФІБА передбачає програму навчання в режимі онлайн для баскетболу;

- збір коштів для конкретних проектів розвитку і співпраця з Міжнародним олімпійським комітетом (МОК) в рамках програм олімпійської солідарності;

- програма розвитку молодих талантів через “Баскетбол без кордонів” (BWB), спільний проект ФІБА / НБА;

- програми розвитку коучінгу через Всесвітню асоціацію тренерів з баскетболу (WABC);

- план розвитку суддів, у співпраці з НБА.

З урахуванням нової системи, ФІБА визначила подальші глобальні концепції, що пропонують реалізовувати на місцевому рівні через регіональні федерації:

- задовольняти різні рівні зрілості і розвитку національних федерацій-членів, надавати індивідуальні послуги, що дозволяють їм повною мірою реалізувати свій потенціал зростання;

- запуск глобальних програм управління даними, що дозволяє проводити чіткі вимірювання зацікавлених сторін і прогресу в баскетболі;

- розробляти та вдосконалювати соціальні, гуманітарні та освітні програми через Міжнародний баскетбольний фонд (IBF) для менш розвинених національних федерацій-членів [3].

ФІБА, як і кожна міжнародна спортивна федерація має свою чітку структуру (рис. 2):

- конгрес – від кожної національної федерації делегатами можуть бути двоє учасників. Функції, що виконує конгрес полягають у прийнятті, затвердженні регламентів, виборів членів центрального бюро, схваленні бюджетів, щорічних звітів, тимчасове включення або виключення з членів ФІБА. Конгрес затверджує та змінює правила, устаткування майданчиків.

Одне з виконавчих центральних органів у ФІБА є Центральне Бюро, що володіє всіма повноваженнями конгресу. Термін повноважень – 4 роки.

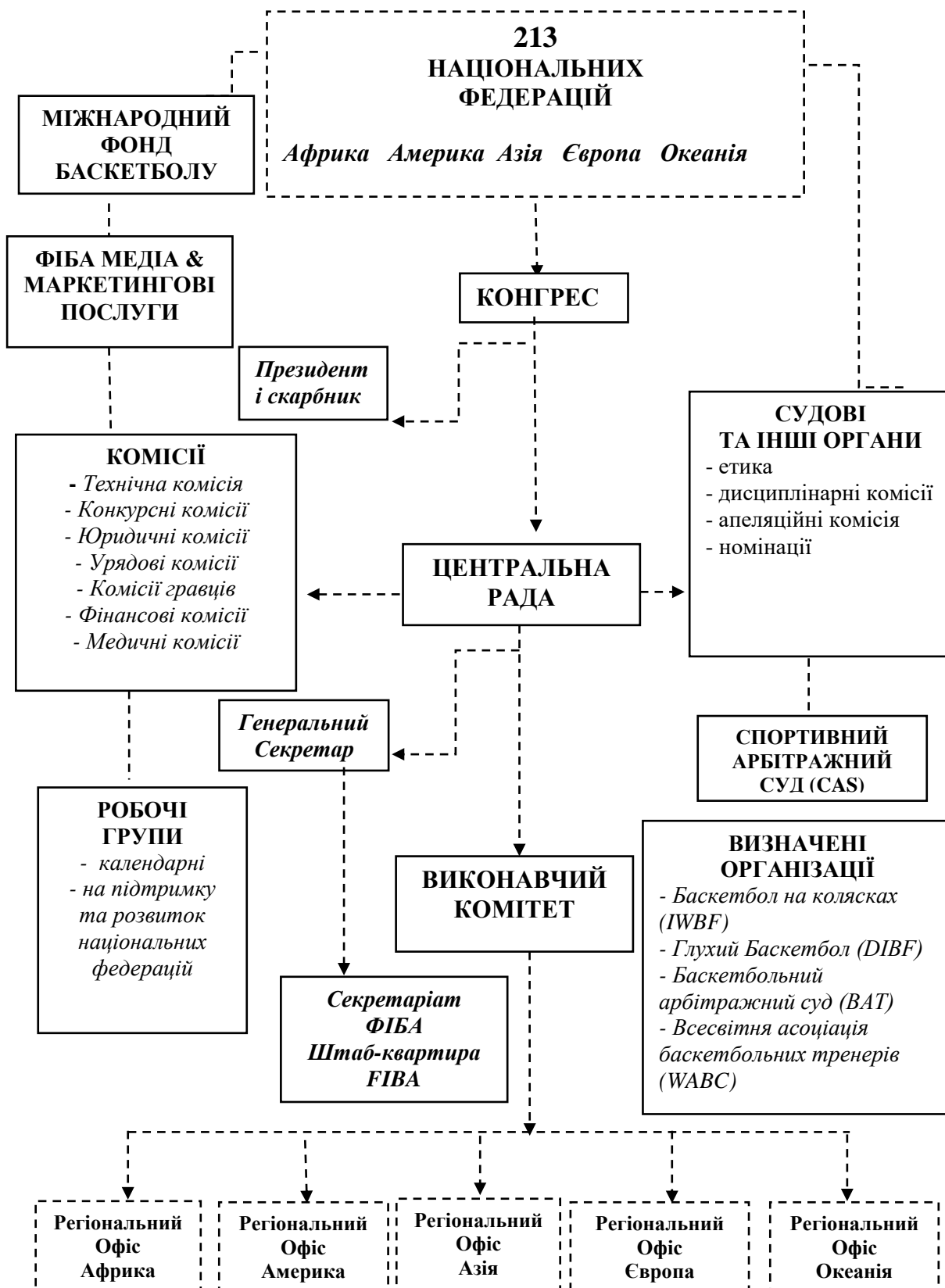

Рис. 2. Структура ФІБА

Включає до свого складу – президента, що обирається по черзі в наступному порядку: 1) Європа; 2) ПН Америка, Центральна Америка і Океанія; 3) ПД Америка; 4) Африка; 5) Азія; 6) віце – президентів, які представляють різні континентальні організації; генерального секретаря та одного або кількох його помічників (право голосу має тільки генеральний секретар); скарбника; 6 членів, які мають спеціальні функції в якості президентів міжнародних постійних комісій (технічної, жіночого, фінансової, організаційної, юніорів, технічної допомоги); від 6 до 9 членів для тих національних федерацій, які не представлені в центральному бюро [4].

Центральне бюро збирається раз в два роки на запрошення генерального секретаря. Основні функції його полягають в спостереженні за діяльністю баскетболу в усьому світі, організовує та контролює всі міжнародні та олімпійські змагання, ратифікує та вносить зміни до статутів, розробляє бюджет, призначає офіційні органи преси, подає конгресу звіт та ін.

Щодо формування бюджету ФІБА, складається зі вступних внесків нових членів; щорічних внесків приєднаних національних федерацій; прогресивного внеску країн, в яких розвинений баскетбол; внесків за посвідчення міжнародних суддів і гравців; відрахувань від матчів штрафів; грошових пожертвувань; дотацій та інших надходжень [1, 3, 4].

ФІБА видає щомісячний журнал “Міжнародні новини баскетболу”, що надсилається національним федераціям, які входять до складу ФІБА безкоштовно [4].

Щодо релігійного та політичного ставлення ФІБА, воно займає нейтралітет, не допускає расової та будь-якої іншої дискримінації спортсменів. На всіх церемоніях, нагородженнях піднімаються національні прапори, звучать державні гімни.

За останні декілька років однією з основних ініціатив ФІБА по розвитку та підтримки діяльності національних федерацій є представленням для них кращих ІТ-рішень для управління членством, змаганнями, статистикою, протоколами та веб-сайтами.

Висновки. Аналізуючи основні напрямки роботи дійшли висновку, що ФІБА, зі штаб-квартирою в м. Мисі (Швейцарія) є світовим керуючим органом баскетболу і незалежною асоціацією, утвореною 213-ма національними федераціями баскетболу у всьому світі [6].

ФІБА, насправді, вражає глобальними масштабами і має 5 регіональних відділень по всьому світу, які підтримують національні федерації з розвитку баскетболу на місцях.

ФІБА створили та реорганізували 4 напрямки роботи: нову систему керування, новий підхід до створення календаря Чемпіонатів, Кубків та відбору до Олімпійських ігор. Федерація особливу увагу приділяє розвитку баскетболу 3*3, як рухового мотору у популяризації баскетболу.

Федерація прагне, щоб оцінка всіх приймаючих кандидатів була прозорою для всіх сторін, беручи до уваги якісні і кількісні питання і всі відповідні аспекти.

1. Балацька ЛВ, редактор. Теорія і методика викладання баскетболу в закладах вищої освіти. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; 2018. 96 с.
2. Балацька ЛВ, Рівень теоретичних знань з олімпійської освіти студентів напрямку підготовки “Фізичне виховання” Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Молодий вчений: [науковий журнал]. 2017. № 3.1. (43.1) С. 33-36. <http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2017/3.1/10.pdf>.
3. Козіна ЖЛ, Поярков ЮМ, Церковна ОВ, Воробйова ВО, редактори. Спортивні ігри. Харків: 2010. 200 с.
4. Міжнародна федерація баскетболу. Офіційний сайт. [Інтернет]. м. Мисі – Швейцарія: ФІБА; 2019 [оновлено 25/02/2019]. Доступно: <http://www.fiba.basketball/news>.
5. Платонов ВМ, редактор. Енциклопедія олімпійського спорту України. Київ: Олімп. л-ра; 2005. 464 с.

6. Поплавський Л, Маслово О. Визначення еволюційних етапів формування правил гри в баскетбол та їх порівняльна характеристика з історичними етапами розвитку баскетболу як виду спорту. "Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві" [Інтернет]. 2013 [2016-07-04] (1 (21), 358-361. Доступно: <https://sport.eenu.edu.ua/index.php/sport/article/view/543>.

References

1. Balatska LV, (2018) redaktor. Teoriia i metodyka vykladannia basketbolu v zakladakh vyshchoi osvity, Chernivtsi: Chernivetskyi natsionalnyi universytet imeni Yurii Fedkovycha; 96 s.
2. Balatska LV, (2017). Riven teoretychnykh znan z olimpiiskoi osvity studentiv napriamku pidhotovky "Fizyczne vykhovannia" Chernivetskoho natsionalnogo universytetu imeni Yurii Fedkovycha. Molodyi vchenyi: [naukovy zhurnal]. № 3.1. (43.1) S. 33-36. <http://molodyvchenyi.in.ua/files/journal/2017/3.1/10.pdf>.
3. Kozina Zh L, (2010) Poiarkov Yu.M., Tserkovna O.V., Vorobiova V.O., redactory. Sportyvni hry. Kharkiv: 200 s.
4. Mizhnarodna federatsiia basketbolu. (2019) Ofitsiinyi sait.[Internet]. m. Mysi – Shveitsariia: FIBA; [onovleno 25/02/2019]. Dostupno: <http://www.fiba.basketball/news>.
5. Platonov VM, (2005) redaktor. Entsyklopediia olimpiiskoho sportu Ukrainy. Kyiv: Olimp. 1-ra; 464 s.
6. Poplavskiy L, Maslova O. (2013) Vyznachennia evoliutsiinykh etapiv formuvannia pravyl hry v basketbol ta yikh porivnialna kharakterystyka z istorychnymy etapamy rozvytku basketbolu yak vydu sportu. "Fizyczne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi" [Internet]. [2016-07-04] (1 (21), 358-361. Dostupno: <https://sport.eenu.edu.ua/index.php/sport/article/view/543>.

Цитування на цю статтю:

Балацька ЛВ, Головачук ВВ, Григоришина ТБ. Аналіз напрямків роботи розвитку міжнародної діяльності ФІБА Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2019 Січ 29; 31: 8-14

Відомості про автора:

Балацька Лариса Василівна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)

e-mail: l.-balatska@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-7963-2726>

Головачук Валентина Володимирівна – викладач, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)

e-mail: l.-balatska@ukr.net

Григоришина Тетяна Борисівна – викладач, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)

e-mail: ustinova.tatyana@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-6888-0476>

Information about the author:

Balatska Larysa Vasylivna – Candidate of Science (Physical Education and Sport), Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Chernivtsi, Ukraine)

Holovachuk Valentyna Volodymyrivna – lecturer, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Chernivtsi, Ukraine)

Hryhoryshyna Tetiana Borysivna – lecturer, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Chernivtsi, Ukraine)

УДК 796.011.3-057.874
doi: 10.15330/fcult.31.14-20

Олена Боднарчук, Ольга Римар,
Роман Петрина, Галина Маланчук

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОСІБ ЖИТТЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Мета. виявити ставлення молодших школярів та їхніх батьків до фізичної культури, участь дітей у спортивних секціях та особливості проведення ними дозвілля. *Методи.* Для реалізації поставленої мети використовували теоретичний аналіз і узагальнення наукових джерел; соціологічні методи (анкетування, опитування) та методи математичної статистики. У дослідженні брали участь школярі та їх батьки з чотирьох закладів середньої освіти м. Львова (163 учні 1-4-х класів та їхні батьки). *Результати.* Виявлено, що тільки третина учнів (32,5%) відвідують спортивні секції. Більшість із опитаних дітей, які відвідують спортивні секції займаються хореографічними видами рухової активності: танцями (19,4%), спортивною, художньою, корегуючою гімнастикою та балетом (5,8%), бо-